

Lisans Öğrencilerinin Muhasebeye Giriş Dersine Yönelik Algılamalarının Belirlenmesi (Determination of Undergraduate Students' Perceptions for the Introduction of Accounting Courses)

Burcu DEMİREL UTKU ^a İbrahim EROL ^b

^a Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi İİBF, burcudemirel@akdeniz.edu.tr

^b Arş.Gör., Akdeniz Üniversitesi İİBF, ibrahimerol@akdeniz.edu.tr

Anahtar Kelimeler

Muhasebeye Giriş Dersi, Öğrenci Algılaması, Alan Araştırması.

Jel Sınıflandırması

M41, I21.

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilk kez muhasebe dersi alan öğrencilerin, bu ders için oluşan dönem başında ve sonundaki algılamalarını ve bir öğretim dönemi süresince bu algılamalardaki farklılaşmaları belirlemektir. Araştırmanın yapılma gerekçesi, muhasebe derslerindeki başarı düzeyini artırabilmek için öneriler sunmaktır. Araştırma, Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme ve İktisat bölümlerinde öğrenim gören 1. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun bir soru formu, dönem başında ve dönem sonunda olmak üzere öğrencilere iki defa uygulanmıştır. 164 anketin değerlendirildiği bu araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler, Genel Muhasebe dersine dönem başındaki bakış açılarının ve algılamalarının, bazı boyutlar dışında, dönem sonuna göre daha negatif olduğunu ifade etmişlerdir.

Keywords

Introduction to Accounting Courses, Student Perception.

Jel Classification

M41, I21.

Abstract

The purpose of this study is determining differences at the beginning and end of semester perceptions of students who take first time accounting courses. The reason for doing the research is providing recommendations for enhancing success at accounting courses. The research was done first grade students of business administration and economics departments of Akdeniz University Faculty of Economics and Administrative Sciences. For getting the aim a survey is used two times at the beginning and end of period. With the consequences of 164 surveys evaluations, excluding some of the dimensions of accounting courses, the perceptions about accounting courses at the beginning are more negative than the perceptions at the end of period.

1.Giriş

Muhasebe dersleri ile ilk kez tanışan öğrencilerin, muhasebeyi nasıl algılandığının tespiti ve varsa negatif algılamaların oluşumu ile ilgili düzenlemelerin yapılabilmesi, muhasebe derslerindeki başarının artırılması ve muhasebe mesleğinin gelişiminin sürdürülebilmesi açısından son derece önem arz etmektedir. Muhasebe derslerinin, potansiyel meslek mensupları olarak görebileceğimiz öğrencilere gerekli olan mesleki becerileri kazandırmasının yanında, mesleği sevdirmek veya ilgi uyandırmak gibi amaçları da bulunmaktadır (Turner vd., 2006: 25). Muhasebe derslerine yönelik algı, genelde bu derslerin zor olduğu yönündedir (Martinis ve Tidd, 2011: 432). Araştırmalar göstermiştir ki muhasebeye girişte öğrenciler, muhasebe hakkında klişeleşmiş negatif algılara sahiptirler ve bu algılar muhasebeye giriş derslerinde oluşmaya ve kuvvetlenmeye devam etmektedir. Kariyer seçimlerinde, dersin öğrencilerde oluşturduğu negatif algı muhasebeye yatkın insanları farklı meslekler seçmeye yönlendirdiği gibi, muhasebeye yatkın olmayan öğrencileri de muhasebeci olmaya itebilir (Friedlan, 1995: 48). Bir taraftan öğrenciler tarafından zor olarak algılanan, diğer taraftan da önemli bir branş dersi olarak görülen muhasebeye giriş dersi için oluşan öğrenci algılarının nasıl ve ne şekilde oluştuğunu anlama çabaları, bu konunun önemli bir çalışma alanı olarak önem kazanmasına sebep olmuştur.

Ülkemizde İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri çatısı altında lisans seviyesinde, özellikle işletme bölümlerinde yoğunlukla verilen muhasebe dersleri, genel olarak üç temel alanda yoğunlaşmaktadır. Bunlar Genel Muhasebe, Maliyet Muhasebesi ve Yönetim Muhasebesidir. Bunların tamamlayıcıları olan seçmeli muhasebe dersleri de yine bu alanda eğitim alan öğrencilere sunulmaktadır. Lisans öğrencilerinin ilk kez karşılaştıkları muhasebe dersi olması, bu fakültelerde bulunan her bölüm için zorunlu tek muhasebe dersi olması nedenleriyle Genel Muhasebe yada Muhasebeye Giriş Dersleri bir çok araştırmaya konu edilmiştir. Bu araştırmaların birçoğunda da konu ile ilgili olarak öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Ancak, bu çalışmanın da çıkış noktasını oluşturan ve muhasebe dersini ilk kez alan öğrencilerin bu ders ile ilgili algılarını ölçmeye çalışan çalışmalar literatürde daha az sayıdadır.

Bu çalışmada muhasebeye giriş düzeyinde verilen ve farklı isimlerle adlandırılan bu derslerin öğrenciler tarafından nasıl algılandığı belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada, Genel Muhasebe adı altında muhasebeye giriş niteliğinde olan bu dersi alan öğrencilere literatürde bu konuda kabul görmüş olan ve Geiger ve Ogilby (2000) tarafından

geliştirilen bir anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. İlgili anket, bu dersi alan öğrencilere öncelikle dönem başında yani bu dersi ilk aldıklarında ve sonrasında da dönem sonunda toplam iki kere aynı sorular ile uygulanmıştır. Böylelikle öğrencilerin dönem başı ve dönem sonunda varsa algı değişimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme ve İktisat Bölümleri örgün öğretim 1. sınıf öğrencileri çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

2.Literatür Taraması

Muhasebe eğitimi konusunda genel düzeyde literatürde çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların büyük bir kısmı öğrenci anketleri ile muhasebe derslerinin algılanmasının, bu derslerdeki başarı yüzdesinin yada muhasebeyi meslek olarak seçme kararının bir takım demografik değişkenler ile karşılaştırılması şeklinde yapılmıştır. Tablo 1’de özellikle muhasebe dersini ilk kez alan öğrenciler üzerinde yapılmış olan bizim de bu çalışmada ele aldığımız algı değişiklikleri ve muhasebeye giriş dersinin algılanması üzerine yoğunlaşan belli başlı çalışmalar sıralanmıştır. Muhasebe eğitimi, 1980’lerden beri önemli bir tartışma konusu ola gelmiştir. İlk araştırmalar, muhasebe eğitimine gelen öğrencilerin, muhasebe eğitimiyle ilgili negatif algıya sahip olduklarını raporlamışlardır. Bu negatif algının da öğrencilerin kariyer kararlarında önemli derecede etkiye sahip olduğu düşünülmektedir (Ferreira ve Santoso, 2008: 210).

Tablo 1: Konuya Yönelik Literatür

<i>AEEC - Accounting Education Change Commission (1992)</i>	<i>Muhasebe dersini ilk kez alan öğrenciler ile bir çalışma yapılmış ve muhasebe derslerinin; mesleğin tanınması, muhasebede başarılı bir kariyer için gerekli olan eğilimler ile yeteneklerin neler olduğunun bilinmesi ve en son olarak da muhasebedeki kariyer fırsatlarının neler olduğunun öğrenilmesi bakımından öğrencilerin algularını şekillendirdiği belirtilmiştir.</i>
<i>Pincus (1997)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini alan öğrencilerin dersi algulamaları üzerine yaptığı çalışmasında, özellikle muhasebenin borç ve alacak kavramları üzerinde yoğunlaşarak çalışmasının sonucunda bu konuların daha iyi kavranabilmesi için öğrencilere yönelik çalışma metotları sunmuştur.</i>
<i>Vangermeersch (1997)</i>	<i>Pincus’un çalışmasında yaptığı gibi Vangermeersch de muhasebeye giriş dersini alan öğrencilerin dersi algulamaları üzerine yaptığı çalışmasında özellikle muhasebenin borç ve alacak kavramları üzerinde yoğunlaşarak çalışmasının sonucunda bir takım eleştiri ve önerilere yer vermiştir.</i>
<i>Stice ve Swain (1997)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini alan öğrencilerin dönem başarı notlarını temel alan bir araştırma yapmış ve sonuç olarak başarı düzeyinin bu dersin algılanmasına ve özellikle de muhasebe alanında çalışmaya karar verme gibi konular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlayamamıştır.</i>
<i>Geiger ve Ogilby (2000)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini alan 331 öğrencinin derse yönelik dönem başı ve dönem sonu algularında herhangi bir farklılık olup olmadığı ölçülmüş, dönem başında olumlu olan tutumun dönem sonunda azaldığı tespit edilmiştir.</i>
<i>Mladenovic (2000)</i>	<i>Çalışmasında muhasebeye giriş dersi öğrencilerinin muhasebe konusunda negatif algılara sahip olduklarını belirleyerek bu alguların düzeltilmesi yönünde öneriler sunmuştur.</i>
<i>Jones ve Fields (2001)</i>	<i>Çalışmalarında muhasebeye giriş dersini alan öğrencilerin, cesaretsizlik, başarısızlık ve olumsuz algılamalara sahip olduklarını belirlemişlerdir.</i>

<i>Chen, Jones ve McIntyre (2004)</i>	<i>Çalışmalarında muhasebe bölümü ve muhasebe bölümü dışındaki öğrencilerin, muhasebeye giriş dersine fazla bir değer yüklediklerini belirlemişlerdir.</i>
<i>Kaya (2007)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini alan 270 öğrencinin derse yönelik dönem başı ve dönem sonu algılarında herhangi bir farklılık olup olmadığı ölçülmüş, Geiger ve Ogilby'in çalışması ile yakın sonuçlara erişilmiştir.</i>
<i>Ferreira ve Santoso, (2008)</i>	<i>Çalışmalarında öğrencilerin temel muhasebe dersindeki negatif veya pozitif algılarının, muhasebe dersindeki başarı düzeylerini yine negatif veya pozitif düzeyde etkilediğini ortaya koymuşlardır.</i>
<i>Köse ve Gürbüz (2009)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini almış olan 566 öğrenciye yönelik anket çalışması yapılmış, araştırma sonuçlarına göre; temel kavramların anlaşılması, konuyla ilgililik, motivasyon, organizasyon, geribildirim ve değerlendirme konularında öğrencilerin olumlu, fakat görüşlerin değişmesi, aktif öğrenme ve öğretmen-öğrenci ilişkisi konularında öğrencilerin olumsuz görüşe sahip olduğu tespit edilmiştir.</i>
<i>Gerekan ve Aygün (2012)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini iki farklı üniversitede alan 817 öğrencinin derse yönelik dönem başı ve dönem sonu algılarında herhangi bir farklılık olup olmadığı ölçülmüş, öğrencilerin tutumlarında bu dersi aldıktan sonra olumlu bir değişim olduğu ve öğrencilerin büyük bir kısmının muhasebe dersinde başarılı olmayı önemsediklerini tespit etmişlerdir.</i>
<i>Aygün ve Gerekan (2012)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini iki farklı üniversitede alan 532 öğrencinin derse yönelik dönem başı ve dönem sonu algılarında herhangi bir farklılık olup olmadığı ölçülmüş, çalışma neticesinde, öğrencilerin önemli bir kısmının muhasebe dersini almadan önce anılan derse karşı çok ilgisiz oldukları belirlenmiştir.</i>
<i>Stivers ve Onifade (2014)</i>	<i>Amerika'da üç üniversiteyi kapsayan çalışmalarında, muhasebeye giriş derslerinde öğrencilerin (375 öğrenci) öğrenmelerine yönelik algı sonuçlarının, öğrencilerin muhasebe mesleğine ilişkin algılarının pozitif olmasına rağmen, negatif yönde olduğunu belirlemişlerdir.</i>
<i>Ertuğrul ve Özdemir (2014)</i>	<i>Bu çalışma ile muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti amaçlanmıştır. 821 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumları "Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya", "İstekli ve Arzulu", "Gereklilik", "İsteksizlik" ve "Amaçsızlık" olarak beş grupta toplanmıştır.</i>
<i>Yıldırım (2015)</i>	<i>Muhasebeye giriş dersini alan 62 hukuk fakültesi öğrencisinin genel muhasebe dersine ilişkin görüşlerini incelemiş, öğrencilerin beklemedikleri ve aldıkları ders notları bakımından kadın öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.</i>

1980'lerden başlayarak süregelen zaman içinde muhasebe eğitiminde değişiklikler yapılması için sayısız çağrılar olmuştur. 1986 da Amerikan Muhasebe Birliği Bedford Komitesi (Bedford Committee of the American Accounting Association (AAA)) muhasebe eğitimi adına köklü uyarlamaları içeren bir analiz ortaya koymuştur. Komite, iş dünyasında büyük çaplı değişiklikler yaşanırken, başta teknolojik ve sosyal alandaki değişikliklere karşı akademik kuruluşların cevap vermede yetersiz kaldığını gündeme getirmiştir (AAA, 1986: 170). 1989'da en büyük sekiz kamu muhasebe kurumunun baş yöneticileri, kurumlarının muhasebe eğitimindeki rolünü ortaya koymuştur. Yürütülen muhasebe eğitiminin, iş yaşamının ihtiyaçlarını karşılayacak güncelliğe sahip olmadığını dile getirmişlerdir. Bir değişikliğin yapılmasının elzem olduğunu ve bu değişikliklerin muhasebe programlarına ve işletme programlarında verilen muhasebeye giriş derslerinde uygulanması gerektiğini düşünmüşlerdir (Stivers ve Onifade, 2014: 49).

Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu'nun (AECC - Accounting Education Change Commission) 1992 yılında yaptığı çalışmada muhasebeye giriş dersi, gerek muhasebe mesleğini seçecekler için gerekse işletmede muhasebe bilgisini kullanacaklar için önem düzeyi çok yüksek olan bir ders olarak vurgulanmış, muhasebeye giriş dersine özel bir önem verilmesi ve derste muhasebe mesleğinde başarı için gerekli olan beceri, yetenek ile tutumların öğretim ile güçlendirilmesi önerilmiştir (AECC, 1992).

AECC, Amerikan Muhasebe Birliği tarafından akademik camianın muhasebe eğitimindeki değişimlere hazırlanmasında ivme kazandırıcı olması için görevlendirilmiştir. AECC muhasebe eğitime giriş derslerinin öncelikli ve temel hedefinin, 'öğrencilere işletmelerde karar vermeyi desteklemek amacıyla, muhasebeyi bilgi geliştirme ve iletişim fonksiyonu olarak öğretmek' olduğunu belirtmiştir (AECC, 1992). Muhasebeye giriş derslerine ait bu temel görevin, geleneksel anlamdaki eğitimde yer alan muhasebeyi sadece defter tutmak olarak gören görüşlerden keskin bir şekilde ayırdığı düşünülmektedir. 2001'de Amerikan Muhasebe Birliği (AAA - American Accounting Association), Yönetim Muhasebesi Enstitüsü (IMA- Institute of Management Accountants), Amerikan Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü (AICPA – American Institute of Certified Public Accountants) ve beş büyük kamu muhasebe kurumu, geleceğin muhasebe eğitimi adlı bir çalışmaya sponsor olmuştur. Bu çalışmanın başında yer alan Albrecht ve Sack (2001), sermaye piyasalarında, teknolojiye, globalleşmede ve yatırımcının gücünde yaşanan gelişmeleri gözlemlemişlerdir. Bu gözlemler sonucunda; ders içerikleri ve müfredatında, pedagoji ve teknoloji alanında, fakültelerin geliştirilmesi ve ödüllendirilmesinde ve strateji kurmada büyük çaplı değişiklik önerilerinde bulunmuşlardır. 2003 yılında Price Waterhouse Coopers (PWC), muhasebe programlarının titiz ve zorlayıcı bir müfredat yardımıyla, doğru öğrencilerin ilgisi çekmede başarılı olmasının gerekliliğini ve eğitim sürecinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi adına kaynakların etkin kullanılmasını konu edinen bir bildiri yayınlamıştır. Yine aynı yıl, Muhasebe Okulları Birliği (The Federation of Schools of Accountancy) bu bildiriye cevap olarak muhasebe eğitiminin geliştirilmesi konusunda acil eylem programına gerek olduğu vurgusunu yapmıştır (Stivers ve Onifade, 2014: 50). Günümüzde muhasebe eğitimi konusunda çalışmalarını yürüten Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu (IAESB - International Accounting Education Standards Board), muhasebe eğitimi standartlarının dünya genelinde geliştirilmesi için kılavuzlar geliştirmektedir. Eğitim, staj ve mesleki yeterliliğin test edilmesinden oluşan

akreditasyonun temel unsurları ve muhasebecilerin ihtiyaç duyduğu sürekli mesleki eğitimin içeriği ve kapsamı alanlarına odaklanmaktadır. IAESB'nin çalışmaları Kamu Yararı Gözetim Kurulu'nun (PIOB) gözetimine tabiidir. IAESB, Uluslararası Eğitim Standartları (IES) ve buna ek olarak üye kuruluşların bu eğitim standartlarını uygulamaya koymalarında yardımcı olacak Uluslararası Eğitim Uygulama Bildirimlerini (IEPS) yayınlamaktadır (<http://www.turmob.org.tr>). Ancak üzerinde taşıdığı tüm bu öneme ve yapılan tüm bu çalışmalara karşın, genel olarak bakıldığında; muhasebeye giriş dersi öğrencilerinin, muhasebe ile ilgili olumsuz bir görüşe sahip olduğu görülmektedir. Bu olumsuz görüş, öğrencilerin sonraki muhasebe derslerini de olumsuz etkilemekte ayrıca muhasebe mesleğinin tercih edilmesini de zorlaştırmaktadır (Köse ve Gürbüz, 2009: 109).

3. Araştırma

Araştırma, Genel Muhasebe dersini alan 1. sınıf öğrencilerinin cinsiyet ve bölümlerine göre, bu dersin dönem başı ve dönem sonunda algılanmasında bir farklılığın ortaya çıkıp çıkmadığının tespitine yöneliktir. Genel düzeyde araştırma sorusu; "öğrencilerin dönem başı ve dönem sonu algılamaları arasında bir farklılığın olup olmadığı ve cinsiyet ile bölümün bu algılamada etkisinin varlığı" şeklinde ifade edilebilir.

Araştırmanın örneklemini, Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme ve İktisat Bölümleri örgün öğretim 1. sınıf öğrencilerinin tamamı olan 260 öğrencidir. Dersi, daha önceden kaldığı için alttan alan öğrenciler çalışmaya dahil edilmemiştir. Anket formu, 2014- 2015 öğretim yılı Güz yarıyılı'nın başlangıcında ve bitiminde olmak üzere iki kere uygulanmıştır. Kullanılabilecek durumdaki 164 anket istatistiksel araştırmaya tabi tutulmuştur. Geiger ve Ogilby (2000) tarafından geliştirilmiş anket tasarımına uygun olarak 11 maddeden oluşan sorulara 5'li likert ölçeği ile cevap aranmıştır. (5; Kesinlikle Katılıyorum, 4; Katılıyorum, 3; Kısmen Katılıyorum 2; Katılmıyorum, 1; Kesinlikle Katılmıyorum). Verilerinin analizinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır.

3.1. Demografik Bulgular

Araştırmamıza katılan 164 öğrenciye ait demografik bulguların yer aldığı Tablo 2'ye bakıldığında, işletme ve iktisat bölümlerinde orantılı bir dağılımın söz konusu olduğu görülmektedir. Cinsiyete bakıldığında ise erkek öğrenci yoğunluklu bir araştırma olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Demografik Bulgular

	<i>n</i>	%		<i>n</i>	%
Bölüm			Cinsiyet		
İşletme	89	54.3	Kız	66	40,2
İktisat	75	45.7	Erkek	98	59,8

3.2. Algı Değişiklikleri

Çalışmada kullanılan ankette yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir. Bu ifadelere verilen yanıtlar Kaya'nın 2007'de yaptığı çalışması referans alınarak, cinsiyet ve bölüm açısından Leven'in F testine göre varyansların eşit olduğu ve olmadığı durumlarına göre ayrı ayrı t testine tabi tutulmuştur. Hesaplanan t testi değerleri Tablo 4 ve 5'de sunulmuştur. Dönem başı ve dönem sonu algılamaların karşılaştırıldığı Tablo 6'da ise öğrencilerin dönem başı ve dönem sonunda anketlere verdikleri yanıtların karşılaştırılabilmesi için bağımlı t-testi uygulanmıştır.

Tablo 3: Ankette Yer Alan İfadeler ve Boyutlar

İfadeler	Boyutlar
<i>S.1. Bu ders gelecekteki iş yaşantımda başarılı olmamı sağlayacaktır</i>	BAŞARI
<i>S.2. Bu ders kariyerimde başarılı olmamı sağlayacaktır</i>	KARİYER
<i>S.3. Bu derste başarılı olmam benim için ödüllendirici olabilir</i>	ÖDÜL
<i>S.4. Bu ders için diğer derslere göre daha fazla zaman harcamayı umuyorum</i>	ZAMAN
<i>S.5. Bu dersin ilerleyen sürecini merak ediyorum</i>	MERAK/ZEVKLİ
<i>S.6. Bu ders zor olacak</i>	ZOR
<i>S.7. Bu ders sıkıcı olacak</i>	SIKICI
<i>S.8. Bu derste başarılı olmak için son derece motive olmuş durumdayım</i>	MOTİVASYON
<i>S.9. Bu dersten çok şey öğrenmeyi bekliyorum</i>	BİLGİ
<i>S.10. Eğitici benim bu dersin önemi hakkındaki düşüncelerim için etkili olacaktır</i>	EĞİTİCİ
<i>S.11. Bu dersten beklediğiniz başarı notu nedir?</i>	PUAN

Tablo 4: Dersin Dönem Başında Algılanması

			Ortalama	t	p
Başarı	Cinsiyet	K	3,7121	,269	,789
		E	3,6633		
	Bölüm	İşletme	3,9438	3,299	,001
		İktisat	3,3733		
Kariyer	Cinsiyet	K	3,5909	-,005	,996
		E	3,5918		
	Bölüm	İşletme	3,7978	2,626	,010
		İktisat	3,3467		
Ödül	Cinsiyet	K	3,4545	1,108	,269
		E	3,2551		

			<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
	Bölüm	İşletme	3,4270	1,131	,260
		İktisat	3,2267		
Zaman	Cinsiyet	K	3,5455	2,099	<u>,041</u>
		E	3,1633		
	Bölüm	İşletme	3,4831	1,976	<u>,049</u>
		İktisat	3,1200		
Merak	Cinsiyet	K	3,0455	,358	,720
		E	2,9694		
	Bölüm	İşletme	3,1124	1,181	,239
		İktisat	2,8667		
Zor	Cinsiyet	K	4,2727	1,462	,146
		E	4,0102		
	Bölüm	İşletme	4,1461	,371	,711
		İktisat	4,0800		
Sıkıcı	Cinsiyet	K	3,2576	-,617	,538
		E	3,3776		
	Bölüm	İşletme	3,1910	-1,590	,114
		İktisat	3,4933		
Motivasyon	Cinsiyet	K	2,7424	-,508	,612
		E	2,8367		
	Bölüm	İşletme	2,9213	1,476	,142
		İktisat	2,6533		
Bilgi	Cinsiyet	K	3,4697	,665	,507
		E	3,3571		
	Bölüm	İşletme	3,5843	2,407	<u>,016</u>
		İktisat	3,1867		
Eğitici	Cinsiyet	K	4,0000	1,479	,141
		E	3,7245		
	Bölüm	İşletme	3,9438	1,292	,198
		İktisat	3,7067		
Puan	Cinsiyet	K	3,5946	,018	,986
		E	3,5923		
	Bölüm	İşletme	3,6971	1,801	,731
		İktisat	3,4700		

Dönem başında yapılan anketin t-testi sonuçları incelendiğinde, cinsiyete göre dersin diğer derslere göre daha fazla çalışma gerektireceği (zaman) konusunda istatistiksel anlamlılık tespit edilmiş, söz konusu anlamlılığın kız öğrencilerin dersin zaman alacağı konusunda erkeklere nazaran daha yüksek bir ortalamaya sahip olmalarından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Kaya'nın (2007) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Ayrıca Tablo 4 bölüm bazında incelendiğinde, dersin öğrencilerin gelecekteki iş yaşamındaki başarıya katkı sağlayacağı (başarı) ve aynı zamanda kariyerini de olumlu etkileyeceği (kariyer), diğer derslere nazaran daha fazla çalışma gerektireceği (zaman) ve bu denli önemine binaen bu dersten çok şey öğrenmeyi bekledikleri (bilgi)

konusunda istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. İstatistiksel bu anlamlılığın işletme bölümü öğrencilerinin dersin başarılarına, kariyerlerine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca işletme öğrencilerinin, iktisat öğrencilerine nazaran bu derse daha fazla çalışmaları gerektiğini ve dersin sonunda daha çok şey öğrenmeyi bekledikleri görülmektedir.

Dönem sonunda yapılan anketin t-testi sonuçları incelendiğinde (Tablo 5), cinsiyete göre dersin diğer derslere göre daha fazla çalışma gerektirdiği (zaman) ve zor olduğu (zorluk) konusunda istatistiksel anlamlılık tespit edilmiş, söz konusu anlamlılığın kız öğrencilerin, dersin zaman aldığı ve zor olduğu konularında erkeklere nazaran daha yüksek ortalamaya sahip olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Kaya'nın (2007) çalışmasıyla paralellik göstermektedir.

Ayrıca Tablo 5 bölüm bazında incelendiğinde, dersin, öğrencilerin gelecekteki iş yaşamındaki başarıya (başarı) katkı sağlayacağı ve aynı zamanda kariyerini de (kariyer) olumlu etkileyeceği, diğer derslere nazaran daha fazla çalışma (zaman) gerektirdiği konularında istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. İstatistiksel bu anlamlılıkların işletme bölümü öğrencilerinin dersin başarılarına, kariyerlerine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca işletme öğrencileri iktisat öğrencilerine nazaran bu derse daha fazla çalışmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 5: Dersin Dönem Sonunda Algılanması

			<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Başarı	Cinsiyet	K	3,8485	,975	,331
		E	3,6735		
	Bölüm	İşletme	3,9551	2,642	,009
		İktisat	3,4933		
Kariyer	Cinsiyet	K	3,7121	,370	,712
		E	3,6429		
	Bölüm	İşletme	3,8427	2,051	,040
		İktisat	3,4667		
Ödül	Cinsiyet	K	3,2727	1,006	,316
		E	3,0816		
	Bölüm	İşletme	3,2697	1,303	,195
		İktisat	3,0267		
Zaman	Cinsiyet	K	3,5455	2,360	,020
		E	3,0918		
	Bölüm	İşletme	3,4607	2,137	,033
		İktisat	3,0533		
Merak	Cinsiyet	K	2,7879	-,252	,801
		E	2,8367		
	Bölüm	İşletme	2,9663	1,724	,087
		İktisat	2,6400		
Zor	Cinsiyet	K	4,0606	2,103	

			<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
		E	3,6224		<i>,044</i>
	Bölüm	İşletme	3,7640	-,353	,725
		İktisat	3,8400		
<i>Sıkıcı</i>	Cinsiyet	K	3,1667	,063	,950
		E	3,1531		
	Bölüm	İşletme	3,0337	-1,291	,199
		İktisat	3,3067		
<i>Motivasyon</i>	Cinsiyet	K	2,7424	-,397	,692
		E	2,8163		
	Bölüm	İşletme	2,9438	1,896	,060
		İktisat	2,6000		
<i>Bilgi</i>	Cinsiyet	K	3,0758	,026	,979
		E	3,0714		
	Bölüm	İşletme	3,1461	,992	,322
		İktisat	2,9867		
<i>Eğitici</i>	Cinsiyet	K	3,7273	,892	,374
		E	3,5612		
	Bölüm	İşletme	3,7865	1,908	,058
		İktisat	3,4400		
<i>Puan</i>	Cinsiyet	K	2,3788	-,891	,374
		E	2,5816		
	Bölüm	İşletme	2,3708	-1,263	,208
		İktisat	2,6533		

Tablo 6 oluşturulurken bağımlı t-testi sonuçlarından yararlanılmıştır. Dönem başı ve dönem sonu arasında öğrencilerin muhasebe dersiyle ilgili bazı boyutlara dayalı algılarının değişip değişmediği araştırılmıştır. Bu analizin sonucuna göre öğrenciler dönem başında ve sonunda dersin başarılarına ve kariyerlerine katkı sağlayacağı konusunda anlamlı bir farklılık oluşmamış, dersin kariyerleri ve başarıları için önemli olduğu konusundaki görüşleri değişmemiştir. Ayrıca öğrenciler dönem başında bu derse çok zaman ayırmayı düşünmüş ve dönem içinde de diğer derslerine nazaran daha çok zaman ayırmıştır. Öğrenciler dersi dönem başında merak etmişler ve bu merak daha üst muhasebe dersleri için devam ettiğine dair dönem sonunda görüş bildirmişlerdir. Dersi öğrenme açısından motivasyon düzeylerinde değişiklik yaşanmamıştır. Diğer tüm boyutlarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, dönem başına göre dönem sonunda ödül, bilgi, eğitici ve puan boyutlarında olumlu yönde, zor ve sıkıcı boyutlarında ise olumsuz yönde algı değişimi belirlenmiştir

Tablo 6: Dönem Başında ve Dönem Sonunda Tespit Edilen Algıların Karşılaştırılması

	<i>Ortalamaların Farklılığı</i>	<i>t</i>	<i>p (sig)</i>
<i>Başarı</i>	-,06098	-,838	,403
<i>Kariyer</i>	-,07927	-1,214	,227
<i>Ödül</i>	,17683	2,156	<i>,033</i>
<i>Zaman</i>	,04268	,411	,682
<i>Merak</i>	,18293	1,767	,079

	<i>Ortalamaların Farklılığı</i>	<i>t</i>	<i>p (sig)</i>
Zor	,31707	3,499	,001
Sıkıcı	,17073	2,040	,043
Motivasyon	,01220	,134	,894
Bilgi	,32927	3,903	,000
Eğitici	,20732	2,548	,012
Puan	,34682	2,736	,000

4. Sonuç

Geleneksel muhasebe görüşü eğitim sürecinin temelinde, muhasebeyi defter tutma ve sayısal problemlerle uğraşma şeklinde oturtmakta ısrarcı olması halinde, yükseköğrenimin ilk yıllarında öğrencilerde, muhasebeyle ilgili negatif algı oluşturmaya da devam edecek gibi gözükmektedir. Defter tutma öğrencilerde negatif bir algıya sebep olmakta, çünkü öğrenciler bu işi sıkıcı ve rutin olarak görmektedirler (Bougen, 1994: 321). Literatürde bu görüşü destekleyen çalışmalar olduğu gibi, bu görüşün tam aksini savunan çalışmalarda bulunmaktadır. Örneğin muhasebeye karşı negatif görüşün var olacağını düşünenlerin aksine Geiger and Ogilby (2000) birinci sınıftaki finansal muhasebe dersi öğrencilerinin muhasebe hakkında pozitif bir algıya sahip olduğunu gözlemlemiştir. Bu nedende literatür muhasebe üzerinde öğrencilerin sahip olacağı düşünülen pozitif ve negatif her iki görüşün varlığını desteklemekte ve bu konuda daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Dimnik ve Felton (2006) muhasebecilerin durumunu pozitif ve negatif şeklinde karakterize etmenin mümkün olmadığını, muhasebe hakkındaki klişeleşen görüşlerin hangi grup üzerinde araştırma yapıldığına göre değişiklik göstereceğini belirtmiştir.

Bu çalışmada; muhasebe dersinin cinsiyet ve bölüm bağımsız değişkenleri yardımıyla dönem başında ve dönem sonundaki derse yönelik algıları, Geiger ve Ogilby (2000) tarafından geliştirilmiş anket tasarımına uygun olarak 11 maddeden oluşan sorularla 5'li likert ölçeği ile ölçülmüştür. SPSS 20 paket programı yardımıyla elde edilen sonuçlar metin içerisinde sunulmaktadır.

Dersin dönem başındaki algılanma durumu araştırıldığında, öğrencilerin cinsiyetlerine göre; zaman boyutunda kız öğrencilerin daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu yani dersin diğer derslere göre daha fazla çalışma gerektireceği düşünülmektedir. *Öğrencilerin bölümlerine göre;* başarı, kariyer, zaman ve bilgi boyutlarında işletme bölümü öğrencilerinin iktisat bölümü öğrencilerine göre ortalamaları anlamlı şekilde daha yüksektir. Yani bölümler arası bu farklılığın sebebinin, işletme bölümü öğrencilerinin

dersin başarılarına, kariyerlerine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca işletme öğrencileri iktisat öğrencilerine nazaran bu derse daha fazla çalışmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Dersin dönem sonundaki algılanma durumu araştırıldığında, öğrencilerin cinsiyetlerine göre; dersin diğer derslere göre daha fazla çalışma gerektirdiği (zaman) ve zor olduğu (zorluk) konusunda istatistiksel anlamlılık tespit edilmiş, söz konusu anlamlılığın kız öğrencilerin dersin zaman aldığı ve zor olduğu konularında erkeklere nazaran daha yüksek ortalamaya sahip olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. *Öğrencilerin bölümlerine göre;* dersin, öğrencilerin gelecekteki iş yaşamındaki başarıya (başarı) katkı sağlayacağı ve aynı zamanda kariyerini de (kariyer) olumlu etkileyeceği, diğer derslere nazaran daha fazla çalışma (zaman) gerektirdiği konularında istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. İstatistiksel bu anlamlılıkların işletme bölümü öğrencilerinin dersin başarılarına, kariyerlerine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir.

Dönem başı ve dönem sonu algılamalarına birlikte bakıldığında ise; 11 boyutun 5'inde dönem başına göre dönem sonunda anlamlı bir algı farklılığı bulunamamıştır. Farklılık bulunamayan bu boyutlar; başarı, kariyer, zaman, merak ve motivasyon boyutlarıdır. Bunun dışındaki 6 boyutta anlamlı farklılık belirlenmiştir. Dönem başına göre dönem sonunda ödül, bilgi, eğitici ve puan boyutlarında olumlu yönde, zor ve sıkıcı boyutlarında ise olumsuz yönde algı değişimi belirlenmiştir.

Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin, bu derse yönelik olumlu yada olumsuz algılarının ve bu algılarının sayesinde oluşan derse yönelik tutumlarının ve düşüncelerinin eğitici tarafından bilinmesi, öğrencilerin ders başarılarını ve derse olan ilgilerini arttırmada kullanılacak önemli bir bilgidir. Araştırma da elde ettiğimiz sonuçlara göre Muhasebe dersini ilk kez alan öğrencilerin, bu derse ve öğretim elemanlarına yönelik algıları olumlu hale getirilerek, daha verimli ders çalışma ve anlama stratejileri geliştirilebilir. Unutulmamalıdır ki bir derse karşı oluşacak algı, o derste başarıyı önemli derecede etkilemektedir. Bu nedenle derse yönelik oluşan yada oluşabilecek olumsuz algılamaları önlemek yada olumlu bir duruma çevirebilmek için eğiticiler, öğrencilerine derse sevdirmek, öğrenmelerini sağlamak, dersin önemini hissettirmek gibi önemli roller üstlenmektedir.

Kaynakça

- American Accounting Association Committee on the Future Content, Structure and Scope of Accounting Education (The Bedford Committee). (1986). Future accounting education: Preparing for the expanded profession. *Issues in Accounting Education*, 1(1), 168-195.
- Accounting Education Change Commission. (AECC) (1992). Position statement no.1 objectives of education for accountants. September <http://aaahq.org/aecc/pdf/position/pos1.pdf>, Erişim Tarihi: 21.04.2015
- Albrecht, W. S. & Sack, R. J. (2001). The perilous future of accounting education. *The CPA Journal*, 71(3), 17-23.
- Aygün, D. & Gerekan, B. (2012). Muhasebe dersini ilk defa alan öğrencilerin derse yönelik algılarının tespiti: karşılaştırmalı bir alan araştırması. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18, 48-63.
- Bougen, P. D. (1994). Joking apart – the serious side to the accountant stereotype. *Accounting Organizations Society*, 19, 319–335.
- Chen, C. C., Jones, K. T., & McIntyre, D. D. (2004). The first course. *The CPA Journal*, 74(3), 64-67.
- Dimnik, T., & Felton, S. (2006). Accountant stereotypes in movies distributed in North America in the twentieth century, *Accounting, Organizations Society*, 31, 129–155.
- Ertuğrul, İ., & Özdemir, S. (2014). Muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti: ege bölgesinde bir uygulama. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 204-214.
- Ferreira, A., & Santoso A. (2008). Do students' perceptions matter? A study of the effect of students' perceptions on academic performance, *Accounting and Finance*, 48, 209–231.
- Friedlan, J. (1995). The effects of different teaching approaches on students' perceptions of the skills needed for success in accounting courses and by practicing accountants, *Issues in Accounting Educational Technology*, 10, 47–63.
- Geiger, M. A. & Ogliby, S. M. (2000). The first course in accounting: students' perceptions and their effect on the decision to major in accounting. *Journal of Accounting Education*, 18 (2), 63 – 78.

- Gerekan, B, & Aygün D. (2012). Üniversitelerdeki muhasebe eğitimine yönelik öğrencilerin algıları: Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Rize Üniversitesi karşılaştırması. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Kasım, 133-144.
<http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Attachment.aspx?param=+quFU/yYHWfyNz7CBeVO+idSHBSArCy7i9UJXD4KCAHgodZITsbH5j6wgZ7hsxrHyHsDFz6F7+s>, Erişim Tarihi: 19.04.2015.
- Jones, J. P. & Fields, K. T. (2001). The role of supplemental instruction in the first accounting course. *Issues in Accounting Education*, 16(4), 531-548.
- Kaya, U. (2007). İlk defa muhasebe dersi alan öğrencilerin derse yönelik algılamaları üzerine bir alan araştırması: Karadeniz Teknik Üniversitesi örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36), 125 – 133.
- Köse, T., & Gürbüz H. (2009). Muhasebeye giriş dersine ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik bir araştırma: Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi IIBF örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 11(4), 107-146.
- Martinis, K., & Tidd, R. (2011). Does performing additional work improve a student's accounting principles grade? first analysis. *ASBBS Annual Conferance: Las Vegas*, 432 – 434.
- Mladenovic, R., (2000). An investigation into ways of challenging introductory accounting students' negative perceptions of accounting. *Accounting Education*, 9 (2), 135-155.
- Pincus, K. C. (1997). Is teaching debits and credits essential in elementary accounting?. *Issues in Accounting Education*, 12 (2), 575 – 579.
- Stice, J. D. & Swain, M. R. (1997). The effect of performance on the decision to major in accounting. *Journal of Education for Business*, 73(1), 54-69.
- Stivers, B. P., & Onifade, E. (2014). Student perceptions of introductory accounting and the accounting profession. *Academy of Educational Leadership Journal*, 18(3), 49-59.
- Turner, K. G., Lesseig, V. P., & Fulmer, J. G. Jr. (2006). Motivation in the first accounting course. *The CPA Journal*, 76(5), 21-36.
- Vangermeersch, R. G. (1997). Dropping debits and credits in elementary accounting: a huge disservice to students. *Issues in Accounting Education*, 12 (2), 581 – 583.
- Yıldırım, S. (2015). Genel muhasebe dersi alan öğrencilerin derse ilişkin beklentileri ve başarı durumlarının değerlendirilmesi”, *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Ocak, 1-15.